

Datum van inontvangstneming : 13/06/2025

Zaak T-313/25

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

29 april 2025

Verwijzende rechter:

Finanzgericht Hamburg (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

23 april 2025

Verzoekster:

Kinova Europe GmbH

Verweerder:

Hauptzollamt Hannover

Finanzgericht Hamburg

BESLISSING

In het geding tussen

Kinova Europe GmbH

[OMISSIS]

91555 Feuchtwangen (Duitsland)

– verzoekster –

[OMISSIS]

en

Hauptzollamt Hamburg (douanehoofdkantoor Hamburg, Duitsland)

[OMISSIS]

30179 Hannover

– verweerder –

betreffende douanerechten (met inbegrip van het douanetarief)

heeft het Finanzgericht Hamburg (belastingrechter in eerste aanleg Hamburg, Duitsland) [OMISSIS] op 23 april 2025 [OMISSIS]

beslist:

1. De behandeling van de zaak wordt geschorst totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie een prejudiciële beslissing heeft gegeven.
2. Aan het Hof van Justitie van de Europese Unie worden de volgende prejudiciële vragen voorgelegd:

1. Moet het begrip „orthopedische toestellen” in GN-post 9021 aldus worden uitgelegd dat het ook een aan een rolstoel bevestigde robotarm omvat waarmee de van de rolstoel afhankelijke persoon de functies van een natuurlijke arm en/of hand kan verrichten?

2. Indien de eerste vraag ontkennend wordt beantwoord: moet het begrip „andere voor het verhelpen of verlichten van gebreken of van kwalen dienende apparatuur” in GN-post 9021 aldus worden uitgelegd dat daaronder ook een aan een rolstoel bevestigde robotarm valt waarmee de van de rolstoel afhankelijke persoon de functies van een natuurlijke arm en/of hand kan verrichten?

[OMISSIS]

Motivering:

I.

Partijen verschillen van mening over de indeling van een robotarm in het douanetarief van de Europese Unie.

Op 11 mei 2020 heeft verzoekster een bindende tariefinlichting (BTI) aangevraagd voor de Jaco-assistentierobotarm (hierna: „robotarm”). De robotarm heeft een op een menselijke arm gelijkende structuur met zes gemotoriseerde gewrichten, een hand met twee of drie vingerachtige, gemotoriseerde grijpers en een voetstuk met externe aansluitingen zoals controle-, USB- en netaansluitingen. Hij wordt bevestigd aan een elektrische rolstoel en bediend via een joystick of met het hoofd. De robotarm wordt gebruikt als armvervanging voor mensen die hun arm niet meer kunnen bewegen als gevolg van een hoge dwarslaesie of een vergevorderde spierziekte (zie voor meer bijzonderheden: <https://assistive.kinovarobotics.com/de/product/jaco-roboterarm>).

In een BTI van 1 oktober 2020 heeft verweerder de robotarm ingedeeld onder GN-onderverdeling 8479 8997 [„Machines, apparaten en mechanische toestellen met een eigen functie, niet genoemd of niet begrepen onder hoofdstuk 84, niet begrepen onder de GN-onderverdelingen 8479 1000 tot en met 8479 8970 (functionele eenheid)“].

In haar bezwaar tegen de BTI heeft verzoekster aangevoerd dat de robotarm als prothese moest worden ingedeeld onder GN-onderverdeling 9021 3990. Het begrip „prothese” moet worden opgevat als een kunstmatige of functioneel vergelijkbare vervanging van een aangeboren of verworven gedeeltelijke of volledige afwijking van een orgaan, een ledemaat of de functie daarvan. Ook al wordt de robotarm niet rechtstreeks op het lichaam gedragen, hij is vanuit medisch oogpunt nog steeds gelijkwaardig aan een prothese, vooral omdat nieuwe technologieën meebrengen dat een directe verbinding tussen de prothese en het menselijk lichaam niet langer noodzakelijk is. In functioneel opzicht kan het geen verschil uitmaken of een prothese rechtstreeks aan het menselijk lichaam wordt bevestigd of aan een elektrische rolstoel die door een mens wordt bestuurd.

Bij besluit op bezwaar van 10 mei 2023 heeft verweerder het bezwaar van verzoekster tegen de BTI van 1 oktober 2020 afgewezen. Verweerder heeft zijn besluit in wezen als volgt gemotiveerd: indeling als prothese onder GN-post 9021 moet worden geweigerd omdat protheseproducten alleen artikelen omvatten die bedoeld zijn om een gebrekkig lichaamsdeel geheel of gedeeltelijk te vervangen. De betrokken robotarm vervangt de natuurlijke arm echter niet door een kunstarm. Het is veeleer een hulparm in de vorm van een technisch ondersteuningssysteem, dat wil zeggen een „derde arm”; de patiënt heeft nog steeds beide armen, ook al functioneren deze niet of slechts beperkt als gevolg van een bepaald ziektebeeld. Omdat de robotarm niet voldoet aan de voorwaarden voor indeling onder GN-post 9021 is indeling onder GN-post 8479 als een mechanisch toestel de enige optie, omdat de robotarm niet onder de specifiekere bewoordingen van een andere post valt en omdat hij een eigen functie heeft, namelijk om voorwerpen te grijpen, voedsel en drank aan te reiken en deuren te openen als vervanging voor een arm.

Verzoekster heeft op 15 juni 2023 beroep ingesteld. Zij wijst erop dat het begrip prothese niet vereist dat een lichaamsdeel daadwerkelijk wordt vervangen. Het is veeleer voldoende dat de prothese de verloren functie van een lichaamsdeel vervangt. De robotarm kan worden gebruikt door zowel mensen die een arm of hand geheel of gedeeltelijk missen als gevolg van een ongeluk, amputatie, ziekte of bij geboorte, als door mensen van wie de arm- en/of handbeweging ernstig beperkt is. De robotarm is een artificieel medisch hulpmiddel dat functioneel gemodelleerd is naar een arm en een hand. Deze functionele exoprothese is bedoeld om de menselijke arm te vervangen. Het feit dat de robotarm niet rechtstreeks op het lichaam van de betrokkene wordt gedragen, sluit indeling onder GN-postonderverdeling 9021 3990 evenmin uit. Verweerder heeft inderdaad gelijk dat een voorwerp een verbinding nodig heeft om in zijn functie een fysiek ledemaat te vervangen. Het tarief bepaalt echter niet hoe deze verbinding ter vervanging van een lichaamsdeel uiteindelijk moet worden

ontworpen en dat het een rechtstreekse verbinding moet zijn. Voor de in het geding zijnde robotarm is doorslaggevend dat deze een verbinding heeft met het lichaam door middel van nieuwe technologieën, wat onder meer blijkt uit de fysieke besturing door middel van oogcontact.

Verweerder verdedigt de bestreden besluiten.

Zie voor meer informatie de inhoud van het gerechtelijk dossier en het dossier van verweerder.

II.

[OMISSIS]

De Senat schorst de behandeling [OMISSIS] en legt het Hof van Justitie van de Europese Unie krachtens artikel 267, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie de in het dictum gestelde prejudiciële vragen voor.

III.

Het beroep is ontvankelijk, ook al is de geldigheid van de litigieuze BTI reeds verstreken.

De Uniewetgever heeft in artikel 33, lid 3, van verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 9 oktober 2013 tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie (PB 2013, L 268, blz. 1) bepaald dat BTI-beschikkingen gelden voor een periode van drie jaar vanaf de datum waarop de beschikking van kracht wordt. De litigieuze BTI van 1 oktober 2020 had haar geldigheid dus al verloren op het moment dat dit vonnis werd gewezen. Hieruit volgt evenwel niet dat het beroep tot verkrijging van een rechterlijk bevel niet-ontvankelijk is geworden wegens gebrek aan een rechtsbelang. Het is veeleer in overeenstemming met de vaste rechtspraak van de Senat dat een beroep tot verkrijging van een rechterlijk bevel tot afgifte van een nieuwe BTI ontvankelijk blijft voor de periode waarin de oorspronkelijk afgegeven BTI geldig was. Een BTI is een administratieve handeling met doorlopende werking die door het verstrijken van de tijd alleen voor de toekomst – ex nunc – tenietgaat. Artikel 34, lid 3, van verordening nr. 952/2013 bepaalt uitdrukkelijk dat een BTI-beschikking haar geldigheid niet met terugwerkende kracht verliest [Finanzgericht Hamburg, beslissingen van 7 januari 2025, 4 K 129/21, juris; 30 augustus 2024, 4 K 87/22, juris, en 24 november 2017, 4 K 75/15, juris; Schoenfeld, in: Krenzler/Herrmann/Niestedt, Art. 34 UZK, punt 11). De partij die rechtsbescherming zoekt, moet in de positie worden gebracht waarin zij zich zou hebben bevonden als de overheid van meet af aan rechtmatig zou hebben gehandeld. Zij zou dan – ervan uitgaande dat de verzoeksters rechtspositie juist was – een BTI met de gevraagde inhoud hebben verstrekt en deze zou geldig zijn geweest tot 1 oktober 2023. De eiser moet dit resultaat – niet meer en niet minder

– kunnen bereiken met zijn actie (Finanzgericht Hamburg, beslissing van 6 november 2020, 4 K 22/18, juris).

Bovendien is sprake van een overeenkomstige behoefte aan rechtsbescherming omdat verzoekster het betrokken product tijdens de geldigheidsduur van de BTI heeft ingevoerd en dat nog steeds doet.

IV.

Naar het oordeel van de Senat hangt de uitkomst van het hoofdgeding af van de volgende bepalingen van Unierecht, waarvan de uitlegging aanleiding geeft tot twijfels die relevant zijn voor de beslissing in het hoofdgeding.

Bepalend voor de litigieuze BTI van 1 oktober 2020 is de gecombineerde nomenclatuur (GN) in de versie van uitvoeringsverordening (EU) 2019/1776 van de Commissie van 9 oktober 2019 tot wijziging van bijlage I bij verordening (EEG) nr. 2658/87 van de Raad met betrekking tot de tarief- en statistieknomenclatuur en het gemeenschappelijk douanetarief (PB 2019, L 280, blz. 1) die op 1 januari 2020 in werking is getreden.

Toepasselijk Unierecht:

GN-post 8479:

Machines en mechanische toestellen met een eigen functie, niet genoemd of niet begrepen onder andere posten van dit hoofdstuk.

GN-post 9021:

Orthopedische artikelen en toestellen, daaronder begrepen medisch-chirurgische gordels en banden, alsmede krukken; breukspalken en andere artikelen en apparaten voor de behandeling van breuken in het beendergestel; prothesen; hoorapparaten voor hardhorigen en andere voor het verhelpen of verlichten van gebreken of van kwalen dienende apparatuur, die door de patiënt in de hand wordt gehouden of op andere wijze wordt gedragen, dan wel wordt ingeplant.

HS-onderverdeling 9021 10:

- orthopedische artikelen en toestellen, alsmede artikelen en toestellen voor de behandeling van breuken in het beendergestel.

GN-onderverdeling 9021 1010:

- orthopedische artikelen en toestellen

HS-onderverdeling 9021 90:

- andere

GN-onderverdeling 9021 9090:

- andere

De aantekeningen bij hoofdstuk 90 luiden onder andere:

6. Voor de toepassing van GN-post 9021 worden als „orthopedische artikelen en toestellen” aangemerkt, artikelen en toestellen die dienen voor:

- hetzij het voorkomen of verhelpen van lichamelijke misvormingen;
- hetzij het ondersteunen of op hun plaats houden van delen van het lichaam na ziekte, een operatie of een blessure.

In de GN-toelichtingen bij GN-post 9021 KN staat te lezen:

Ten behoeve van deze post wordt met de uitdrukking „voor het verhelpen of verlichten van gebreken of van kwalen dienende apparatuur” alleen die apparatuur bedoeld die daadwerkelijk de functie van het gebrekkig of gehandicapt lichaamsdeel overneemt dan wel vervangt.

Deze post omvat niet de apparatuur die niet meer doet dan de gevolgen van een gebrek of handicap te verlichten.

Aanvullende aantekeningen:

Voor de toepassing van onderverdeling 9021 10 10 worden onder „orthopedische artikelen en toestellen” verstaan artikelen en toestellen waarvan de speciale vorm en uitvoering aan een bepaalde orthopedische functie beantwoorden, in tegenstelling tot producten die voor diverse doeleinden kunnen worden gebruikt (bijvoorbeeld producten voor gewrichten, ligamenten of pezen die overbelast zijn als gevolg van sportactiviteiten, typen, en producten die alleen de pijn in het gebrekkig of gehandicapt lichaamsdeel verlichten, die bijvoorbeeld veroorzaakt wordt door een ontsteking).

De „orthopedische artikelen en toestellen” moeten een specifieke beweging van het gebrekkig of gehandicapt lichaamsdeel (bijvoorbeeld gewrichten, ligamenten of pezen) volledig onmogelijk maken om verdere blessures of lichamelijke misvormingen of een verergering van dergelijke blessures of misvormingen te voorkomen, dit in tegenstelling tot andere producten die specifieke bewegingen niet kunnen voorkomen, maar reflexbewegingen (onbewuste bewegingen) voorkomen doordat deze producten relatief inflexibel zijn als gevolg van bijvoorbeeld flexibele breukspalken, pelottes, niet-elastisch textiel of bewegingsbeperkende klittenbandsluitingen.

V.

De juridische beoordeling van het geschil geeft vanuit het oogpunt van het Unierecht aanleiding tot twijfel.

- 1 Volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie moet – onder voorbehoud van de toepasselijkheid van een indelingsverordening – het beslissende criterium voor de tariefindeling van producten – in het belang van de rechtszekerheid en van gemakkelijke controle – in de regel worden gezocht in de objectieve kenmerken en eigenschappen ervan, zoals deze in de bewoordingen van de GN-post en in de aantekeningen bij de afdelingen of hoofdstukken zijn omschreven. De toelichtingen op het GS en de GN zijn weliswaar niet bindend zijn, maar vormen toch belangrijke instrumenten ter verzekering van de uniforme toepassing van het gemeenschappelijk douanetarief. Zij kunnen nuttige gegevens bevatten voor de uitlegging daarvan (arrest van 28 april 2022, *Prodex*, C-72/21, EU:C:2022:312, punten 28 e.v.). De bestemming van het product kan een objectief indelingscriterium zijn, als in de bewoordingen van de bepalingen of in de toelichting naar dit criterium wordt verwezen. De beslissende factor hier is of het beoogde gebruik wordt weerspiegeld in de objectieve eigenschappen en kenmerken van de producten. Voorts kan de bestemming van het product slechts een relevant criterium zijn voor zover de indeling niet uitsluitend op basis van de objectieve kenmerken en eigenschappen van het product kan worden verricht (arresten van 5 september 2019, *TDK-Lambda Germany*, C-559/18, EU:C:2019:667, punt 27, en 9 juni 2016, *MIS*, C-288/15, EU:C:2016:424, punt 24).

GN-post 9021 omvat volgens de bewoordingen ervan vier productengroepen, namelijk:

- orthopedische artikelen en toestellen, daaronder begrepen medisch-chirurgische gordels en banden, alsmede krukken;
- breukspalken en andere artikelen en apparaten voor de behandeling van breuken in het beendergestel;
- prothesen;
- hoorapparaten voor hardhorigen en andere voor het verhelpen of verlichten van gebreken of van kwalen dienende apparatuur, die door de patiënt in de hand wordt gehouden of op andere wijze wordt gedragen, dan wel wordt ingeplant.

Ingevolge aantekening 6 bij hoofdstuk 90 worden voor de toepassing van post 9021 als „orthopedische artikelen en toestellen” aangemerkt, artikelen en toestellen die dienen voor hetzij het voorkomen of verhelpen van lichamelijke misvormingen, hetzij het ondersteunen of op hun plaats houden van delen van het lichaam na ziekte, een operatie of een blessure. In de toelichtingen betreffende GN-post 9021 staat te lezen dat ten behoeve van deze post met de uitdrukking „voor het verhelpen of verlichten van gebreken” alleen die apparatuur wordt bedoeld die daadwerkelijk de functie van het gebrekkig of gehandicapt lichaamsdeel overneemt dan wel vervangt. Apparatuur die niet meer doet dan de

gevolgen van een gebrek of handicap te verlichten valt daarentegen niet onder GN-post 9021.

- 2 De Senat is geneigd de in het geding zijnde robotarm aan te merken als een „orthopedisch artikel” in de zin van de eerste productengroep van GN-post 9021. De functie van de robotarm is namelijk het corrigeren van een lichamelijke misvorming of handicap van een persoon, zodat de door deze misvorming of dit handicap getroffen persoon in staat is om met behulp van de robotarm zelfstandig alledaagse arm- of handactiviteiten te verrichten. Net zoals krukken, die door de Uniewetgever uitdrukkelijk worden genoemd in de eerste productengroep van GN-post 9021 essentieel zijn voor een persoon die slecht ter been is om te kunnen lopen (arresten van 24 maart 1994, 3M Medica, C-148/93, EU:C:1994:123, punt 15, en 22 december 2010, Premis Medical, C-273/09, EU:C:2010:809, punt 51), is een robotarm onmisbaar voor iemand die armen noch handen kan bewegen of wiens ledematen ernstig misvormd zijn of ontbreken.

De hierboven geschetste opvatting van de Senat is evenwel niet boven elke twijfel verheven. Tegen de opvatting van de Senat kan bijvoorbeeld worden ingebracht dat een hulpmiddel slechts dient ter correctie van een misvorming of beperking indien het ertoe bijdraagt de bestaande misvorming of beperking van een of meer lichaamsdelen in een gezonde toestand te herstellen [zie in die zin arrest van 14 november 2000 van het Bundesfinanzhof (hoogste federale rechter in belastingzaken, Duitsland; hierna: „BFH”), VII R 83/99]. De in het geding zijnde robotarm kan echter de bestaande misvorming of beperking van de ledematen van de betrokkenen niet in gezonde toestand herstellen, maar blijkt eerder een hulpsysteem te zijn in de vorm van een grijparm of – anders gezegd – een vervanging van een lichaamsdeel dat niet (meer) kan worden gebruikt.

Tegen deze bedenking kan echter worden ingebracht dat ook krukken – die, zoals reeds vermeld, expliciet worden genoemd in de eerste productengroep van GN-post 9021 – de misvorming of beperking niet corrigeren in de zin dat zij de pathologische toestand van de evenwichtsstoornis zelf bij de betrokkene corrigeren. Ook krukken blijken uiteindelijk een hulpmiddel te zijn dat de betrokkene in staat stelt de coördinatie van de onderste ledematen te verzorgen en het voor het lopen vereiste evenwicht te bewaren.

Ten slotte heeft de Senat overwogen of het feit dat de robotarm niet rechtstreeks op het menselijk lichaam wordt gedragen, maar aan de rolstoel van de betrokkene wordt bevestigd, eraan in de weg staat dat hij onder de eerste productengroep van GN-post 9021 wordt ingedeeld. In de toelichtingen op het geharmoniseerd systeem worden verschillende artikelen opgesomd – zoals orthopedische hulpmiddelen voor de voet, hulpmiddelen voor het strekken van het hoofd en de wervelkolom of herniabandages – die zouden kunnen pleiten voor een restrictieve uitlegging in deze zin. Afgezien van het feit dat de toelichtingen op het geharmoniseerd systeem niet bindend zijn, maar slechts waardevolle hulpmiddelen zijn voor de uitlegging van het douanetarief, moet in de onderhavige context worden opgemerkt dat de toelichtingen ook hulpmiddelen

noemen – zoals met name krukken, wandelstokken en rollators – die eveneens niet rechtstreeks op het menselijk lichaam worden gedragen, zoals het geval is bij de robotarm.

- 3 Indien de eerste prejudiciële vraag ontkennend moet worden beantwoord, rijst bij de Senat de tweede vraag, namelijk of de in het geding zijnde robotarm onder de vierde productengroep van GN-post 9021 valt.

Volgens de Duitse taalversie omvat de vierde productengroep van GN-post 9021 „Schwerhörigengeräte und andere Vorrichtungen zum Tragen in der Hand oder zum Implantieren in den oder zum Tragen am Körper, zum Beheben von Funktionsschäden oder Gebrechen” („hoorapparaten voor hardhorigen en andere voor het verhelpen of verlichten van gebreken of van kwalen dienende apparatuur, die door de patiënt in de hand wordt gehouden of op andere wijze wordt gedragen, dan wel wordt ingeplant”). Ten behoeve van deze post wordt, volgens de toelichtingen op GN-post 9021, met de uitdrukking „voor het verhelpen of verlichten van gebreken of van kwalen dienende apparatuur” die apparatuur bedoeld die daadwerkelijk de functie van het gebrekkig of gehandicapt lichaamsdeel overneemt dan wel vervangt. Deze post omvat niet de apparatuur die niet meer doet dan de gevolgen van een gebrek of handicap verlichten.

Volgens de Senat bestaan er uit Unierechtelijk oogpunt geen echte twijfels over dat het bij de in het geding zijnde robotarm gaat om „voor het verhelpen of verlichten van gebreken of van kwalen dienende apparatuur” in de zin van GN-post 9021. Zoals hierboven reeds is uiteengezet, is de functie van de robotarm het corrigeren van een fysieke misvorming of beperking van de betrokken persoon, zodat de betrokken persoon in staat is om met behulp van de robotarm zelfstandig dagelijkse arm- of handactiviteiten uit te voeren. Net zoals krukken of een rollator onmisbaar zijn voor iemand die slecht ter been is (zie dienaangaande arresten van 24 maart 1994, 3M Medica, C-148/93, EU:C:1994:123, punt 15, en 22 december 2010, Premis Medical, C-273/09, EU:C:2010:809, punt 51), is een robotarm onmisbaar voor iemand die armen noch handen kan bewegen of wiens ledematen ernstig misvormd zijn of ontbreken. Net als krukken of een rollator voor loophulpmiddelen verhelpt de robotarm dus een gebrek of kwaal bij deze mensen dat of die daaruit bestaat dat zij geen functionele ledematen meer hebben of hun bestaande ledematen niet meer kunnen gebruiken. Met andere woorden, de robotarm neemt voor deze groep mensen de functie van het beschadigde of niet bestaande lichaamsdeel van de armen en handen over of vervangt deze.

Waar, volgens de Senat, uit Unierechtelijk oogpunt wel twijfels over bestaan is evenwel de vraag of het bij de robotarm – in de bewoordingen van de Duitse taalversie – ook gaat om apparaat „zum Tragen am Körper” („op andere wijze wordt gedragen”). Deze vraag moet waarschijnlijk ontkennend worden beantwoord – uitgaande van de directe betekenis van het woord – aangezien de robotarm geen directe verbinding heeft met het lichaam van de betrokkene en niet aan de persoon zelf is bevestigd. Het is echter de vraag of het voor de uitlegging van deze tariefpost doorslaggevend is of het apparaat op een bepaalde manier aan

het lichaam van de betrokken persoon is bevestigd, dan wel of de betrokken persoon het apparaat „bij zich draagt” (zie in die zin arrest van het BFH van 12 juli 2007, VII B 344/06). In plaats daarvan kan het nodig zijn om te overwegen of het hulpmiddel een (loutere) verbinding met het lichaam heeft, dat wil zeggen op de persoon wordt gedragen, waarbij deze verbinding met het lichaam niet direct hoeft te zijn, maar het voldoende is dat er een ander verbindend element is tussen de persoon of het lichaam en het hulpmiddel. Gezien het normale gebruik van het product moeten het apparaat en het lichaam een „functionele eenheid” vormen. Op basis van een dergelijke uitlegging zou de betrokken robotarm onder de vierde productengroep van GN-post 9021 moeten vallen. De door het gebrek of de kwaal getroffen persoon is door zijn handicap aan de rolstoel gebonden – er als het ware mee verbonden – die tegelijk het verbindende element is tussen de persoon en de robotarm. De robotarm heeft een verbinding met het lichaam via de rolstoel; hij vormt – via de rolstoel – een functionele eenheid met het lichaam.

Voor de hierboven beschreven functionele opvatting van de tariefpost pleiten (ook) verschillende andere taalversies die, in tegenstelling tot de Duitse taalversie, de uitdrukking „zum Tragen am Körper” niet gebruiken. De Franse taalversie gebruikt bijvoorbeeld de bewoordingen „autres appareils à tenir à la main, à porter sur la personne ou à implanter dans l’organisme, afin de compenser une déficience ou une infirmité” („andere apparaten die in de hand worden gehouden, *op de persoon* worden gedragen of in het lichaam worden geïmplanteerd *ter compensatie* van een handicap of gebrek”). De Deense taalversie kent vergelijkbare bewoordingen en stelt dat het moet gaan om „andre apparater eller artikler, der bæres af eller på personer eller implanteres i legemet for at afhjælpe en defekt eller et svækket organ” („andere apparaten of artikelen die door of *op de persoon* worden gedragen of in het lichaam worden geïmplanteerd *om* een gebrek of verminderd orgaan te *verhelpen*”). De Nederlandse taalversie klinkt nog duidelijker in de richting van de uitlegging die de Senat voor ogen staat. In die taalversie staat te lezen: „andere voor *het verhelpen of verlichten* van gebreken of van kwalen dienende apparatuur, die door de patiënt in de hand wordt gehouden of *op andere wijze wordt gedragen*, dan wel wordt ingeplant”.

Aangezien de uitlegging en het begrip van de vierde productengroep van GN-post 9021 vanuit het oogpunt van het Unierecht twijfelachtig zijn, heeft de Senat het Hof van Justitie van de Europese Unie verzocht de tweede in het dictum vermelde vraag te beantwoorden.

- 4 Indien ook de tweede vraag ontkennend wordt beantwoord, moet de in het geding zijnde robotarm worden ingedeeld onder GN-post 8479, hetgeen tussen partijen en de Senat vaststaat.

[OMISSIS]